

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

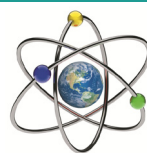

№2(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 772 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari.....	22
<i>Ashurov Ramzidin Ramazonovich</i>	
Maktabgacha ta'limda bolaning kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oila bilan ishlashning nazariy asoslari	27
<i>Jumanova Fatima Uralovna, Allaberganova Munisa Begimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishning metodologik asoslari	32
<i>Jo'rayeva Nargiza Tairovna, Bekbergenova Yulduz Tanirbergen qizi</i>	
Faoliyatli yondashuv asosida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarda nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	35
<i>Ziyodullayeva Mohirabonu Ikromjon qizi</i>	
Davlat ta'lim muassasalarida manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning tashkiliy-huquqiy mexanizmlari ...	39
<i>Xaybatullaeva Sojidxon Ziyatullayevna</i>	
Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshirishda integratsion yondashuv	42
<i>Kamoliddinov Mirzohid</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi	45
<i>Kamoliddinova Dilnoza Axmadilaxanovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kreativ faollikni rivojlantirish mexanizmlari.....	48
<i>Nurjanova Rayxan Urazbaevna</i>	
Sinf biologiya fanini o'qitishda TIMSS topshiriqlardan foydalanish metodikasi va baholash mezonlari	52
<i>Xaitboyeva Dilorom Rustam qizi</i>	
Qandli diabet tashxisli bemorlarda shaxs tuzilmasining emotsional komponentlari	56
<i>Sadikova Umida Botirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda pedagogik diagnostikani amalga oshirishning natijaviyligi	60
<i>Maxmutazimova Yulduz Raxmatovna, Qodirova Shaxnoza Saidazim qizi</i>	
Kasbiy imij shakllanishida psixologik jihatlarning tafovutlari	64
<i>Aminova Dilnoza Orifjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining jamoa bilan ishlash jarayonida yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish	69
<i>Abdiyeva Fazilat Fayzulla qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar shaxsi rivojlanishida psixologik moslashuvning tipik xususiyatlari	73
<i>Mirsaitova Guzal Baxodirovna</i>	
Oliy ta'lim tizimida variativ modellastirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarining qo'llanilishi	76
<i>Quvvatova Mohira Hikmatillayevna</i>	
Interfaol treninglar orqali o'qituvchilarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish tajribasi	79
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyani shakllantirishning ahamiyati.....	82
<i>Zulayxo Nazarova, Qarshiboyeva Muxlisa Ismatullo qizi</i>	
Ijodiy qobiliyatni o'stirishda pedagogik mahorat va innovatsion metodlar	85
<i>Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida olimpiadalarga tayyorlashda masalalar yechish texnologiyasi 11-sinf misolida	89
<i>Aslonov Xayrullo Shukrullo o'g'li</i>	

Bokschi qizlarni texnika taktikasini takomillashtirish.....	94
Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li	
Ixtisoslashtirilgan terminologiyaning asosiy lingvistik xususiyatlari	99
Axmedova Dilnoza Anvarovna	
Interfaol metodlar orqali zamonaviy darslarni tashkil etishning o'ziga xos tendensiyalari	102
Bakirov Otabek Bo'ranovich	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilishning metodologik muammolari	106
D. J. Norboyeva	
Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalari talabalari ruhiyatiga virtual muhitning salbiy ta'siri	110
Giyosov Ulug'bek Eshpulatovich, Turayeva Nigora Husniddin qizi	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	113
Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar	117
Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li	
Principles of Organising Autonomous Learning.....	121
Khazratova Zukhra Mamaraimovna	
Najot – ta'limda, najot-tarbiyada	124
Mo'minova Manzura Mamasodiqjonovna	
Educational Potential of Museum Pedagogy and Criteria for its Application in Developing Historical Thinking of Pre-Service History Teachers.....	127
Niyozov Javlonbek	
Landshaft dizayni vastasida bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining estetik va kreativ ko'nikmalarini rivojlantirish	131
Radjapova Zuxra Tirkashevna	
Abdulla Avloniy pedagogik merosida shaxs psixologiyasi masalalari.....	134
S. O. Mamarasulov, D. A. Egamberdiyeva	
TBL metodini qo'llash orqali o'quvchilarning madaniyati va ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish....	138
Sodikova Oyshakhon Muxammadsodik	
Pedagogik innovatsiyalarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari.....	142
Solihova Barno Sodiq qizi	
Boshlang'ich ta'lim magistratura talabalarining ijodiy faolligini rivojlantirish shart-sharoitlari	146
Yarmatov Shermo'min Rahmatovich	
Формирование готовности родителей детей старшего дошкольного возраста к выполнению воспитательной функции в семье.....	149
Атаджанова Сохиба Талиповна	
Redjio pedagogik yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	152
Djamilova Nargiza Nuritdinovna, Otahonova Marjona	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	155
Kayumova Nazokat Rashitovna	
Raqamli ta'lim muhitida chet tili o'qituvchilari va talabalar o'rtasidagi interaktsiyaning pedagogik samaradorligi va innovatsion mexanizmlari	163
Eshonqulova Umida Xolmirzayevna	
MTTlarda nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlarda interfaol usullardan foydalanish texnologiyasi	168
To'laboyeva Iqbolaxon Olimjonovna	
Ta'lim jarayonidagi konfliktlar.....	173
Abulova Mohigul Komiljonzoda	
Talabalarining bolalarda ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish	176
Inomova Mahliyo Yusuf qizi	

Shaxs tuzilmasida ma'naviy intellekt: nazariy-metodologik tahlil va psixologik interpretatsiya	179
<i>Mirxoliqova Charos Xabibullaevna</i>	
18-20 yoshli belbog'li kurashchilarning musobaqa oldi jismoniy tayyorgarliklari	183
<i>Muzafarov Muxammadali Maxsudovich</i>	
Talabalarda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanib kasbiy madaniyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar (boshlang'ich ta'limda tarbiya fani misolida)	187
<i>Yadgarova Surayyo</i>	
Maktab o'quvchilariga pedagogik ta'sir ko'rsatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish	190
<i>Yo'ldoshova Shahlo Shukurullo qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy tahlili	194
<i>Yusupova Sanobar Odil qizi</i>	
Типология научного текста: от жанровой классификации к дискурсивной модели	197
<i>Бахтияр Катибжанович Саттаров</i>	
Взаимодействие педагога и семьи в профилактике и преодолении стресса у детей дошкольного возраста	201
<i>Г. С. Алиходжаева, Х. Рахимова</i>	
Условия эффективности инклюзивного образования	206
<i>Г. С. Алиходжаева, Л. О. Бекмуродова</i>	
Педагогическая готовность к обучению в школе детей билингов	211
<i>Г. С. Алиходжаева, Н. А. Ганиева</i>	
Педагогические условия формирования эмоционального интеллекта у дошкольников	216
<i>Джалилова Феруза Намазовна</i>	
Milliy meros va musiqiy madaniyatning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni	219
<i>Zuhridin Azizov</i>	
Госпитальная школа как пространство поддержки и развития ребёнка (на примере госпитальной школы при детской клиники Синсиннати, США)	222
<i>Муминов Р. Р., Хакимова Н. Х., Набиева Г. Г.</i>	
Интерактивные формы работы в процессе профориентации детей дошкольного возраста	227
<i>Н. Т. Жураева, С. М. Ахмеджанова</i>	
Samarali hamkorlikdagi faoliyatga tayyorlashga oid yondashuvlar	231
<i>Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna</i>	
Поэтапное вовлечение детей с расстройствами аутистического спектра в дошкольное инклюзивное образование: комплексный анализ научно-теоретических и практических подходов	234
<i>Сабина Рагимова Ровшан кызы, Айсель Масимова Арастун кызы</i>	
Umumta'lim maktablarida fizika fanini o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	245
<i>Allaniyazova Bibigul Sarsenbay qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili va o'qish savodxonligi darslariga kreativ fikrlash asosida tayyorlash	248
<i>Botirova Jumagul Chori qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda fanlarni o'qitish metodikasini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishni boshqarishni takomillashtirish	254
<i>Kaypova Gulnara Muratbaevna</i>	
Umumta'lim maktablarida tabiiy-ilmiy savodxonlik ko'nikmalarining rivojlantirish masalalari	257
<i>Davletova Hamida Xasan qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ma'naviy axloqiy ruhda tarbiyalashning psixologik jihatlari	261
<i>Fayzullayev Ermat Majidovich, Ortiqova Mashxura</i>	
Orkestr va ansamblarning fan sifatidagi o'rni va tarbiyaviy ahamiyati	265
<i>Fayzullayev Ermat Majidovich</i>	
Maktab fizika darslarida interaktiv dasturlar va simulyatorlardan foydalanish metodikasi	269
<i>Xayriddinova Malikaxon Qodirxon qizi</i>	

Musiqada midi musiqiy cholg'ularning raqamli interfeysi.....	274
Omonov Xasanxon Sulaymonovich	
Karyera o'sishida gender tafovutlarning ahamiyati.....	277
Yulchiboyeva Nazokatxon Iqboljon qizi	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining kreativlik sifatlarini rivojlantirishga ta'sir etuvchi pedagogik omillar	283
Omonov Xasanxon Sulaymonovich, Normuradova Nafisa Kuchkarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik tarbiyasi – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida	287
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Marjona Atoyeva Ismat qizi	
Ilk yoshdagi bolalar psixologiyasi va rivojlanish xususiyatlari.....	291
Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Ne'matjonova Gulzira Ne'matjon qizi	
Jadid pedagogik tafakkurida "o'qituvchi" fenomeni.....	294
Xushbokov Oybek Uralovich	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida savol berish malakalarini shakllantirish	296
Erhanova Nasiba Absayitovna	
Musiqiy ta'limda xalq va zamonaviy qo'shiqlar vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning etnomadaniy komponentlarni shakllantirish	298
Qurbanova Muslima Shavkatbek qizi	
Umumta'lim maktablari o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini tarkib toptirish metodikasi (biologiya fani misolida).....	300
Akmalova Farida Dilmurod qizi	
Maktabgacha ta'limda adaptiv ta'lim texnologiyalari yordamida bolalar ijodkorlik ko'nikmasini shakllantirish mazmuni.....	304
To'xliboyeva Zuxra Abdumutal qizi	
Maktabgacha yoshdagi iqtidorli bolalar bilan ishlashda ta'lim texnologiyasi	308
Xudoyberdiyeva Durdona Baxodir qizi	
Pedagogik-psixologik qarashlarda otaning oiladagi o'rni haqidagi tasavvurlarni shakllantirish dinamikasiga oid fikrlar talqini.....	311
Karshiyeva Dilafuz Suyunovna, Maxamatova Munisa Mamirzo qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ingliz tilini o'qitishning nazariy va amaliy asoslari	314
Axmatqulova Maxfuza Shuhrat qizi	
Integrativ yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda interpersonal intellekt ko'nikmalarini rivojlantirish ...	318
G'ulomova Oychehra No'monjon qizi	
Etnomadaniy qadriyatlarni integratsiyalashgan ta'lim jarayonida maktabgacha yoshdagi bolalarga singdirishning samarali yo'llari	321
G'ulomxo'jayeva Mushtariy Elmurod qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida grafik organayzerlardan foydalanish	324
Iroda Isroilova	
Buxoro iqlimi va tabiiy resurslaridan samarali foydalanish: ekologik va fizik-geografik yondashuv	329
Mardonova Saodat Muzaffarovna	
Effective Traditional and Innovative Approaches in English Language Teaching: Evidence From EFL Classrooms	333
Yuldoshev Khaydarbek	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining lug'at boyligini rivojlantirishda lingvopedagogik yondashuvning nazariy-metodologik asoslari.....	336
Allayarova Sojida Umirzakovna	
Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения	339
Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkazilgan o'yin faoliyatlarini bolalar ovozi talaffuzining takomillashuviga ta'siri	342
Kattaxo'jayeva Shaxlohon Bohodirovna	

O'qituvchilar tayyorlashda pedagogik innovatsiyalar va milliy kontentni integratsiya qilish strategiyalari ...	344
Rahmatova Feruza Qudrat qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash jarayonini tashkil etishda tizimli yondashuv	348
Abdusamatova Nargiza Jamoliddinovna	
Moliyaviy savodxonlik asoslarini shakllantirish uchun "Tejamkor bola" o'yinli ta'lim faoliyatini asosida ishlashni takomillashtirilish.....	352
Rizayeva Munisxon Maxkamovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida byudjet hisobi standartlariga (BHS) muvofiq buxgalteriya hisobini tashkil qilish va yuritish tartib-qoidalari.....	356
Boltayev Ahmad Rustamjonovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari moliyaviy munosabatlarning huquqiy asoslari	359
Boymuradov Normurod Abdusadikovich	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishning metodologik asoslari.....	362
Ma'rufov Mansurbek Musajonovich, Xonimov Mirqosim Samatqul o'g'li	
O'smirlarda liderlik xususiyatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	367
Salayeva Dilafuz Buranovna	
Pedagog nutq madaniyatining milliy va umuminsoniy qadriyatlarga ta'siri.....	370
Toshtemirova Nigina Normurod qizi	
Новые методы обучения устному переводу студентов-переводчиков.....	373
Уринбаева Дилдора Утепбергеновна	
O'quvchilarda axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishning pedagogik tuzilmasi	376
Muxammadiyev Baxtiyor Jurayevich	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning o'qish savodxonligini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	380
Axrorov Voris Yunusovich, Botirova Ozoda Nasir qizi	
Ta'lim sifatini baholashda raqamli texnologiyalardan foydalanishning o'rni (oliy ta'lim misolida)	385
Axrorov Voris Yunusovich, Boltayeva Jaxona Ulug'bek qizi	
Umumta'lim maktablarida 7-sinf biologiya fanini o'qitishda virtual laboratoriyalardan foydalanishning ta'lim samaradorligiga ta'siri	389
Turakulova Mehriniso Nuriddinovna, Ruziqulova Nilufar Abdumajidovna, Allanzarova Natalya Aleuatdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabga tayyorlashning mavjud holati va rivojlantirish strategiyalari ...	393
Mamadaliyeva Mumtozbegin	
6–7 yoshli bolalarning bilim olishga faol qiziqishini rivojlantirish metodikasi	396
Artikova Muhayyo Botiraliyevna, Abduxolisova Gulsanam O'ktambek qizi	
The Main Peculiarities of Abbreviations in Modern English.....	399
Absalomova Aziza Baxodir qizi	
Autizmli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda bir qator terapiya va metodlardan foydalanish	404
Yoqubova Hurriyat Burxonovna	
Boshlang'ich ta'limda o'yinlar, virtual reallik va geymifikatsiya orqali o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish.....	407
Xaitova Nazokat	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishda tabiiy materiallardan foydalanishning pedagogik usullari.....	411
Rustamova Manzura Mirkamalovna, Qo'ziyeva Umriniso Muzaffar qizi	
Bo'lajak muhandislarning loyihalash ko'nikmalarini klaster muhitida rivojlantirish modellari	415
Eshonqulova Shafoat Ergashevna, Sherzod Eshonqulov	
Maktabgacha ta'lim tashkilotini rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqish	420
Ermatova Mamlakat Qadirkulovna	
9-sinf o'quvchilarini kasbga yo'naltirishda iqtisodiy ko'nikmalarni shakllantirish pedagogik muammo sifatida.....	423
Eliboyeva Lola Sulaymonovna	

Texnologiya asosidagi ingliz tili o'qitish va o'quvchi mustaqilligi: farmatsevtika talabalari misolida	427
<i>Ikranova Shohsanam Ravshanboy qizi</i>	
Maqollar asosida ingliz tili o'qitishning lingvodidaktik asoslari (Afg'oniston dariy tilli maktablar misolida) ..	430
<i>Samadi Nooria</i>	
Loyihaga asoslangan ta'lim texnologiyasi orqali talabalarda ijtimoiy mas'uliyat kompetensiyasini rivojlantirish tadqiqi	434
<i>Jo'rayeva Zebiniso Yo'ldosheva</i>	
Boshlang'ich sinfda tabiiy fanlarni o'qitish samaradorligini oshirishda innovatsion va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	440
<i>Yulchiyeva Zulfiya Baxodir qizi</i>	
Shaxsning individual intellektual rivojlanishi pedagogik muammo sifatida	444
<i>Ol'tiboyeva Kamola Sharofjon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda o'yin texnologiyalaridan foydalanish orqali o'quvchilar qiziqishini aniqlash yo'llari ...	448
<i>Qalandarova Yulduz G'ayrat qizi</i>	
Проблемы физического воспитания студентов и пути их решения	454
<i>Ходжанов Азиз Рахимович</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda axloqiy qadriyatlarni shakllantirishda milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi	458
<i>Kayumova Nargiza Mirziyatovna</i>	
Jamiyatda sog'lom turmush tarzini tashkil qilishda jismoniy tarbiya va sport mutaxassislarining o'rni	461
<i>Dehqonova Mahmuda Ortiqovna</i>	
Yadro itqitish sport turida kuch tayyorgarligining biomexanik va funksional ahamiyati	466
<i>Djabbarov Axror Islomovich</i>	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining didaktik tayyorgarligini takomillashtirish	469
<i>Axmedova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch kompetensiyalarni rivojlantirishda shaxsga yo'naltirilgan strategiyalar	475
<i>Urazimbetova Aygul Aralbayevna</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishda kompyuter texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari	482
<i>Kamolova Yulduzxon Ma'murjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etishda ota-onalar bilan hamkorlikni amalga oshirish texnologiyasi	488
<i>Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Jo'rabayeva Nozima Bekmurod qizi</i>	
Psixologik zo'ravonlik oqibatlarini bartaraf etishda psixokorreksion mexanizmlar	491
<i>Tursunpo'latova Zaxro Zafar qizi</i>	
Shifokorlar professional karerasi resurslari va ularning obyektiv ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish natijalari	496
<i>Arziqulov O'tkirbek Maxammatovich</i>	
Bolalarda maktabgacha ta'lim yoshidagi kommunikativ qobiliyatlarni rivojlantirishda ijodiy o'yinlarning o'rni	501
<i>Berdiyeva Umida G'oyibberdiyevna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning neyropedagogik yondashuvlar asosida kognitiv rivojlantirishning mohiyati	505
<i>Aliyeva Odila Madamin qizi</i>	
Emotional Intelligence and Perceptive Ability: Keys to Pedagogical Success	508
<i>Abdurakhimov Shokhasim Abdurakhmonovich</i>	
Bo'lajak logopedlarni og'ir nutq nuqsonli bolalar bilan ishlashga tayyorlashning nazariy asoslari	511
<i>Achilova Sevara Djasirkulovna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik g'oyalarini zamonaviy boshlang'ich ta'lim bilan integratsiyalash	515
<i>Daliyeva Eliza Zokir qizi</i>	

Talabalarda ma'naviy-axloqiy sifatlarini rivojlantirishda Mahmud Qoshg'ariy merosidan foydalanish.....	519
<i>Eliboyeva Lola Sulaymonovna, Ravshanova Sarvinoz O'ktamjon qizi</i>	
Derivation and Nominalization in Medical Terminology: A Comparative Model of Term and Process Name Formation in English and Uzbek	523
<i>Gulnigor Yazdonkulova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutq buzilishlarida pedagogik-psixologik korreksiya usullari hamda mexanizmlari.....	526
<i>Jo'rayeva Muattar Abdumajit qizi</i>	
Ta'lim sifatini boshqarishga tizimli yondashish hamda pedagogikada PDCA modelining ahamiyati	530
<i>Jumanazarova Gulloila Yoqubjanovna, Xolmatova Maftuna Turdimat qizi</i>	
Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalarining kimyo ta'limidagi o'rni.....	535
<i>Jumaniyazova Mahliyo Qahramonovna</i>	
Inklyuziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish ...	539
<i>Karimova Zulfiya Abduraxmanovna</i>	
Sirdaryo viloyati toponimlarining shakllanish jarayonlari	543
<i>Kenjayeva Iroda Alisherovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda art texnologiyalardan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari.....	546
<i>Mamatova Husnora Eshquvatovna</i>	
O'quvchi yoshlarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish va uni amaliy faoliyat bilan integratsiyalash	550
<i>Mehmonova Nilufar Shuhratovna</i>	
Integrating Social-Emotional Learning in EFL Classrooms: Enhancing Language Proficiency and Emotional Intelligence.....	553
<i>Meylinorova Feruza Bakhtiyor kizi</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlari pedagog-tarbiyachilarining malakasini oshirish mexanizmini takomillashtirish	559
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi	562
<i>Murodova Sarvigul Raxim qizi</i>	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirishning funksional modeli	566
<i>Norboyeva Moxigul Shavkat qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin texnologiyalari asosida bolalarning shaxsiy va ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirish	569
<i>Norqulova Ma'mura Husniddin qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfida o'qitiladigan "Tabiiy fanlar"dan mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	574
<i>Qo'qonboyeva Shaxlo Rafikjonovna</i>	
The Intersection of Science and Pedagogy: The Teacher's Role in Professional Evolution	580
<i>Rahimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Shukurova Madina</i>	
Maktabgacha katta guruhlarida STEAM texnologiyasi bilan tanishtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	583
<i>Rakhimova Laylo Hamidjon qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	586
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Kurashchilarda muvozanat (balance) va ko'tarib uloqtirish texnikasi o'rtasidagi bog'liqlik	590
<i>Shermatov Gulom Qaxxorovich</i>	
O'qituvchi shaxsining o'zini o'zi rivojlantirishida akmeologik pozitsiyaning o'rni.....	594
<i>Xaitov Abdukosim Abdulakim o'g'li</i>	
Lego-qurilish, konstruksiyalash, robototexnika – STEAM ta'lim moduli sifatida	596
<i>Xamroyeva Sitora Samadovna</i>	
Raqamli jamiyatda o'smir yoshdagi o'quvchilarning huquqiy axborot olish madaniyatini rivojlantirish mexanizmlari	599
<i>Xayrullayev Axror Aktam o'g'li</i>	

Maktabgacha ta'limda axborot kommunikatsiya texnologiyalari yordamida ta'limiy o'yinlarni loyihalash va joriy etish	602
<i>Xikmatova Moxinur Amir qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlar orqali kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish zamonaviy yechimlarini ishlab chiqish usullari	605
<i>Xolmo'minova Mohichehra Bahrom qizi</i>	
O'quvchilarning biologiyaga qiziqishini oshirishda innovatsion ta'lim metodlari	609
<i>Xudayberganova Madina Saotboy qizi, Abdiqodirov Murodxo'ja Alisher o'g'li, Nishanbayeva Arayim User qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida shug'ullanuvchi voleybolchi qizlarning musobaqa oldi jismoniy va psixologik tayyorgarligini takomillashtirish metodikasi	612
<i>Xudoynazarova Sayyora Ravshanovna</i>	
Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida bolalarni axloqiy tarbiyalash texnologiyalari	618
<i>Yo'ldoshboyeva Gulmira Xushnudovna</i>	
Umumta'lim maktab seksiyasi uzunlikka sakrovchilarining jismoniy rivojlanganlik darajasi	621
<i>Zokir Akramov O'tkir o'g'li</i>	
Perseptiv qobiliyat: o'qituvchining o'quvchini tushunish sa'nati	625
<i>Zokirov Mirzaraxim Abdaliyevich</i>	
Ожидания и потребности родителей как основа продвижения услуг дошкольного образовательного учреждения в Республике Узбекистан	628
<i>Ким Ирина Николаевна, Аббосхонова Зухра Баходир кизи</i>	
Экспериментальная деятельность – метод развития здоровьесберегающей компетентности у детей старшего дошкольного возраста	631
<i>Ким Ирина Николаевна, Алиходжаева Райхон Шавкат кизи</i>	
Подготовка детей-билингвов к школьному обучению: интеграция цифровых и традиционных педагогических методов	634
<i>Ким Ирина Николаевна, Умарова Шоиста Рустамовна</i>	
Zamonaviy ta'lim muhitida tarbiya tizimini takomillashtirishda interaktiv metodlarning o'rni	637
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna, Baymurotova Madina Baxodir qizi</i>	
Methodological Support of the Process of Developing Preschoolers' Cognitive Skills Through TRIZ (TIPS) in a Technology-Enhanced Learning Environment	641
<i>Gauxar Djanpeisova, Veronika Gorbunova</i>	
Innovative Approaches to Early Mathematics Education and Development in Preschool Children	646
<i>Gauxar Djanpeisova, Shaxodat Berdiyeva</i>	
Ta'lim jarayonida intensiv texnologiyalar asosida mantiqiy tafakkurni rivojlantirish metodikasi	650
<i>Radjabova Mohigul Alisherovna</i>	
O'quv jarayonida ongli mushohada ko'nikmasini rivojlantirishda savol-javob usulidan foydalanish asoslari	653
<i>Ro'zimetova Intizor Alimovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari yozuv malakalarini shakllantirishning psixolingvistik tasnifi	656
<i>Axmataliyev Murodjon Ulug'bek o'g'li, Xojimatova Shoxsanam Erkinjon qizi</i>	
Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'qituvchi kompetensiyasiga ta'siri	659
<i>Azamatova Rayhona Bahromjon qizi</i>	
13-14 yoshli o'quvchilarda harakatli o'yinlar va zamonaviy futbol mashg'ulotlarini integratsiya qilishning pedagogik asoslari	662
<i>Babayev Anvarjon Axmedovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirish (nazariya, amaliyot va natijalar) ...	666
<i>Berdiyev G'ayrat Ulaboyevich, A. N. Sadatova</i>	
Elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni monitoring qilishning diagnostik modeli	670
<i>Kopbayeva Baxtigul Ziyadadinovna</i>	
Pedagogik atamalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati	674
<i>Islomov Nurtoy Nomoz o'g'li</i>	
Abdulla Avloniyning axloqiy-ta'limiy qarashlari	678
<i>Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Turg'unov Dostonbek Rustamjon o'g'li</i>	

Talabalarda ma'naviy-axloqiy ideallarni rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	682
<i>Ziyotov Farrux Saodilla o'g'li</i>	
Nazorat qiluvchi pedagogik dasturiy vositalarni yaratishda sun'iy intellektning ahamiyati	686
<i>Ermonov Sherzod Ibrayim o'g'li</i>	
Kreativ yondashuv asosida bo'lajak muhandislarda sog'lom turmush madaniyatini rivojlantirishning muhim yo'nalishlari	690
<i>Ibragimova Aziza Avaz qizi</i>	
Oliy ta'limda dual ta'lim va malakaviy amaliyotni takomillashtirish ("musiqa ta'limi" misolida)	694
<i>Raximov Nurillo Narzullayevich</i>	
Uzluksiz ta'lim tizimida musiqa san'atining shaxs ma'naviy-estetik tarbiyasidagi pedagogik ahamiyati	698
<i>Sattarov Alisher Alikul o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda multimediali mantiqiy masalalar orqali o'quv jarayonini faollashtirish.....	702
<i>Jamoldinova Dildora Alijon qizi</i>	
Ta'lim markazlarida o'quvchilarning nutq kompetensiyalarini rivojlantirish metodologiyasi	706
<i>Buriyeva Xumoraxon O'lmasboy qizi</i>	
Raqamli jamiyatda o'smir yoshdagi o'quvchilarning huquqiy axborot olish madaniyatini rivojlantirish mexanizmlari	710
<i>Xayrullayev Axror Aktam o'g'li</i>	
AI-грамотность будущих педагогов: компоненты, вызовы и педагогические стратегии этической интеграции искусственного интеллекта	713
<i>Наркабилова Г. П.</i>	
Роль психолого-педагогических факторов в формировании нравственного поведения дошкольников.....	718
<i>Рахматходжаева Ф. М.</i>	
Внедрение инновационных технологий в дошкольно-образовательном учреждении	721
<i>Садикова Шоиста Акбаровна</i>	
Para stol tennisi sportchilarida jismoniy tayyorgarlikni oshirish samaradorligi	726
<i>X. A. Usmonova</i>	
Systematic Approach to the Issues of Educational Calculation in General Secondary Schools	729
<i>Ajiniyazova Sholpan Saparniyazovna</i>	
Роль системного профессионального развития в формировании компетентности учителей английского языка: международные тенденции и практика Узбекистана.....	733
<i>Жамолиддинова Нилуфар Акрамжоновна</i>	
Boshlang'ich sinf tabiiy fan darslarida funksional savodxonlikni rivojlantirish usullari	738
<i>Xujamkulova Nafisa Ruzikulovna, Saidmudova Maftuna Alisher qizi, Hafizova Oydiyoy Doniyor qizi, Xujamkulova Maqsuda Ruzikulovna</i>	
Ingliz tili darslarida Kahoot o'quv platformasidan samarali foydalanish	743
<i>Amankulov Shavkat Qudratovich</i>	
Bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishda polisensor muloqot metodikasi	747
<i>Musratova Zilola Ulug'bekovna</i>	
Коммуникативные способности педагога – ключ к эффективному взаимодействию с учащимися.....	752
<i>Акрамова Л. Ю.</i>	
Искусственный интеллект в образовании: киберпедагогические стратегии развития критического мышления.....	756
<i>Сайфитдинов Исломбек Зоирович</i>	
Регион как фактор суицидального риска: от климата до культуры общения.....	761
<i>Султанова Амина Анваровна, Махсумова Зилола</i>	
Bo'lajak shifokorlarga anesteziologiya va reanimatologiya fanini o'qitishning nazariy asoslari.....	765
<i>Ismaillov Oybek Abdurasulovich</i>	
Sun'iy intellekt (SI)ning kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi metodik ahamiyati	768
<i>Komilov Furqat Solijon o'g'li</i>	
Implementing Total Physical Response Techniques in Your Language Class	770
<i>Rakhmatova Madina Sobirovna</i>	

ELEKTRON PORTFOLIOLAR ASOSIDA INDIVIDUAL RIVOJLANISHNI MONITORING QILISHNING DIAGNOSTIK MODELI

Kopbayeva Baxtigul Ziyadadinovna
Osiyo Xalqaro universiteti magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonida elektron portfoliolardan foydalanish asosida o'quvchi va talabalarning individual rivojlanishini monitoring qilishga mo'ljallangan diagnostik model ishlab chiqilgan. Elektron portfoliolar shaxsiy yutuqlarni tizimli ravishda to'plash, tahlil qilish va baholash imkonini beruvchi zamonaviy pedagogik vosita sifatida talqin etiladi. Tadqiqotda elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni aniqlash, baholash mezonlarini belgilash hamda monitoring mexanizmlarining samaradorligi ilmiy jihatdan yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: elektron portfoliolar, diagnostika, monitoring, individual rivojlanish, kompetensiya, ta'lim sifati.

Abstract: This article develops a diagnostic model for monitoring the individual development of students through the use of electronic portfolios in the educational process. Electronic portfolios are interpreted as a modern pedagogical tool that enables the systematic collection, analysis, and evaluation of personal achievements. The study highlights approaches to identifying individual progress, defining evaluation criteria, and assessing the effectiveness of monitoring mechanisms based on electronic portfolios.

Key words: electronic portfolios, diagnostics, monitoring, individual development, competence, quality of education.

Аннотация: В статье разработана диагностическая модель мониторинга индивидуального развития обучающихся на основе использования электронных портфолио в образовательном процессе. Электронные портфолио рассматриваются как современный педагогический инструмент, обеспечивающий систематический сбор, анализ и оценку личных достижений. В исследовании раскрываются подходы к выявлению индивидуального прогресса, критерии оценки, а также эффективность механизмов мониторинга на основе электронных портфелей.

Ключевые слова: электронные портфолио, диагностика, мониторинг, индивидуальное развитие, компетентность, качество образования.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosiy ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu yondashuv o'quvchi yoki talabaning individual qobiliyatlari, bilim darajasi, kasbiy hamda shaxsiy rivojlanish dinamikasini aniqlashni talab etadi. Shu nuqtayi nazardan, ta'lim jarayonida individual rivojlanishni muntazam monitoring qilish va diagnostika jarayonlarini amalga oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida elektron portfoliolar ta'lim jarayoniga faol joriy etilmoqda. Elektron portfoliolar nafaqat o'quv natijalarini aks ettiradi, balki shaxsiy rivojlanishning barcha bosqichlarini monitoring qilish imkonini ham yaratadi.

Elektron portfolioning mohiyati va pedagogik ahamiyati quyidagicha izohlanadi ^[1]. Elektron portfel – bu o'quvchi yoki talabaning ta'lim jarayonidagi yutuqlari, ijodiy ishlari, mustaqil topshiriqlari, refleksiyasi hamda rivojlanish dinamikasini raqamli shaklda jamlovchi tizimdir.

Elektron portfolioning asosiy pedagogik vazifalari quyidagilardan iborat:

- ta'lim oluvchining individual rivojlanishini aks ettirish;
- bilim, ko'nikma va kompetensiyalarni baholash;
- o'z-o'zini baholash va refleksiyani rivojlantirish;
- ta'lim sifati hamda samaradorligini oshirish ^[2].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Elektron portfoliolar an'anaviy baholash usullariga nisbatan yanada obyektiv va shaffof bo'lib, ta'lim oluvchining rivojlanishini uzluksiz tarzda kuzatish imkonini beradi. Individual rivojlanishni monitoring qilish tushunchasi quyidagicha izohlanadi.

Individual rivojlanishni monitoring qilish – bu shaxsning bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalaridagi o'zgarishlarni tizimli ravishda kuzatish, tahlil qilish va baholash jarayonidir.

Monitoring jarayoni quyidagi funksiyalarni bajaradi:

- diagnostik (rivojlanish darajasini aniqlash);
- tahliliy (o'sish dinamikasini tahlil qilish);
- prognozlash (kelgusi rivojlanish yo'nalishlarini belgilash);
- tuzatuvchi (aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish).

Elektron portfoliolar monitoring jarayonini avtomatlashtirish hamda ma'lumotlarning aniqligini ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni monitoring qilishning diagnostik modeli quyidagi asosiy komponentlardan iborat:

1. **Maqsadli komponent.** Ushbu komponentning asosiy maqsadi ta'lim oluvchining individual rivojlanish darajasini aniqlash va uni takomillashtirishga yo'naltirishdan iborat.
2. **Mazmuniy komponent.** Mazmuniy komponent elektron portfel tarkibini belgilaydi:
 - o'quv natijalari;
 - ijodiy va loyiha ishlari;
 - mustaqil topshiriqlar;
 - reflektiv yozuvlar;
 - baholash materiallari.
3. **Diagnostik komponent.** Diagnostik komponent quyidagi mezonlar asosida amalga oshiriladi:
 - bilim darajasi;
 - amaliy ko'nikmalar;
 - ijodiy fikrlash;
 - kommunikativ kompetensiya;
 - o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyati.
4. **Monitoring va tahlil komponenti.** Ushbu komponent elektron portfel ma'lumotlarini tahlil qilish, rivojlanish dinamikasini aniqlash va xulosalar chiqarishga xizmat qiladi.
5. **Natijaviy komponent.** Natijaviy komponent orqali ta'lim oluvchining umumiy rivojlanish darajasi baholanadi hamda individual rivojlanish yo'nalishlari belgilanadi.

Diagnostik modelning afzalliklari quyidagilardan iborat. Elektron portfoliolar asosidagi diagnostik model baholash jarayonining shaffofligini ta'minlaydi, individual yondashuvni kuchaytiradi, rivojlanish dinamikasini aniq aks ettiradi, ta'lim oluvchining motivatsiyasini oshiradi hamda pedagog va ta'lim oluvchi o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlaydi.

Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimida baholash, monitoring va diagnostika jarayonlarini tubdan yangilashni taqozo etmoqda. An'anaviy baholash usullari ko'pincha o'quvchi yoki talabanning bilim darajasini faqat ma'lum bir vaqt kesimida aks ettiradi, biroq uning shaxsiy rivojlanish dinamikasini, kompetensiyalar shakllanish jarayonini hamda individual yutuqlarini to'liq ochib bera olmaydi ^[3]. Shu nuqtayi nazardan, elektron portfoliolar (e-portfolio) ta'lim jarayonida individual rivojlanishni kuzatishning samarali vositasi sifatida e'tirof etilmoqda.

Elektron portfolio – bu o'quvchi yoki talabanning bilim, ko'nikma, malaka, ijodiy ishlari, refleksiylari va yutuqlarini raqamli shaklda jamlagan tizimli to'plam bo'lib, u o'rganish jarayonining natijalarini uzoq muddat davomida kuzatish va tahlil qilish imkonini beradi. Mazkur maqolada elektron portfoliolar orqali individual rivojlanishni kuzatishning diagnostik modeli ishlab chiqilib, uning nazariy asoslari, tuzilmasi va amaliy ahamiyati yoritiladi.

Elektron portfolioning nazariy asoslari quyidagicha izohlanadi. Elektron portfolioning nazariy poydevori konstruktivizm, kompetensiyaga asoslangan ta'lim hamda reflektiv o'rganish nazariyalariga tayanadi. Konstruktivistik yondashuvga ko'ra, bilim tayyor holatda berilmaydi, balki o'quvchi tomonidan faol o'rganish jarayonida shakllantiriladi. Elektron portfolio aynan ushbu jarayonni hujjatlashtirish va baholash imkonini beradi.

Kompetensiyaga asoslangan ta'limda asosiy e'tibor bilim hajmiga emas, balki uni amaliyotda qo'llash qobiliyatiga qaratiladi. Elektron portfolioda topshiriqlar, loyihalar, amaliy ishlar va refleksiylar jamlanib, kompetensiyalarning rivoji bosqichma-bosqich aks ettiriladi. Reflektiv o'rganish nazariyasiga ko'ra esa o'quvchi o'z faoliyatini tahlil qilish orqali bilimlarni chuqurroq o'zlashtiradi. Elektron portfolio refleksiya jarayonini tashkil etish uchun qulay platforma bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni monitoring qilishning diagnostik modelini asoslash maqsadida empirik va tahliliy metodlardan foydalanildi. Ma'lumotlar o'quvchi va talabalarning elektron portfoliolarida jamlangan o'quv ishlari, mustaqil topshiriqlari, ijodiy faoliyati, reflektiv yozuvlari hamda baholash materiallari asosida olindi. Shuningdek, pedagogik kuzatuv, portfel kontentini tahlil qilish va taqqoslash usullari qo'llanildi. Olingan ma'lumotlar sifat va miqdoriy tahlil asosida qayta ishlanib, individual rivojlanish dinamikasi, kompetensiyalar shakllanish darajasi va o'sish tendensiyalari aniqlanadi. Tahlil natijalari diagnostik mezonlar asosida umumlashtirilib, monitoring samaradorligi baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Individual rivojlanishni kuzatish tushunchasi o'quvchi yoki talabaning bilim, ko'nikma, malaka, shaxsiy hamda kasbiy kompetensiyalaridagi o'zgarishlarni tizimli ravishda aniqlash, tahlil qilish va baholash jarayonini anglatadi. Ushbu jarayon diagnostik xarakterga ega bo'lib, rivojlanishning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash hamda individual ta'lim yo'nalishini belgilashga xizmat qiladi.

Elektron portfoliolar individual rivojlanishni kuzatishda bir qator imkoniyatlarni yaratadi. Jumladan, rivojlanish dinamikasini vaqt bo'yicha kuzatish, o'quvchi faoliyati natijalarini dalillar asosida baholash, o'z-o'zini baholash va refleksiyaning rivojlantirish, shuningdek, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida samarali teskari aloqani ta'minlash imkonini beradi.

Diagnostik model ma'lum bir jarayon yoki hodisani o'rganish, baholash va tahlil qilish uchun ishlab chiqilgan nazariy-amaliy tuzilma bo'lib, unda maqsadlar, mezonlar, ko'rsatkichlar, usullar va natijalar o'zaro bog'liq holda aks ettiriladi [4]. Elektron portfoliolar asosidagi diagnostik model individual rivojlanishni kompleks baholashga qaratilgan bo'lishi lozim. Mazkur model maqsadli, mazmuniy, diagnostik-mezoniy, texnologik hamda natijaviy komponentlardan iborat.

Maqsadli komponent elektron portfoliolar orqali individual rivojlanishni kuzatishdan ko'zlangan asosiy maqsad va vazifalarni belgilaydi. Asosiy maqsad o'quvchi yoki talabaning shaxsiy va kasbiy rivojlanish darajasini aniqlash hamda uning individual ta'lim trayektoriyasini shakllantirishga ko'maklashishdan iborat. Ushbu komponent doirasida kompetensiyalar rivojlanish darajasini aniqlash, o'quv faoliyati natijalarini tizimli baholash, refleksiya va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda ta'lim jarayonini individuallashtirish vazifalari amalga oshiriladi.

Mazmuniy komponent elektron portfolioni tashkil etuvchi materiallar va ularning tarkibini belgilaydi. Elektron portfolio shaxsiy ma'lumotlar va maqsadlar, o'quv va ilmiy ishlar (referatlar, loyihalar, tadqiqotlar), amaliy ishlar va kasbiy faoliyat natijalari, ijodiy ishlar, refleksiya va o'z-o'zini tahlil, shuningdek, yutuqlar va sertifikatlardan iborat bo'lishi mumkin. Mazmunning to'g'ri tanlanishi diagnostika jarayonining aniqligi va ishonchligini ta'minlaydi.

Diagnostik-mezoniy komponent individual rivojlanishni baholash mezonlari va ko'rsatkichlarini o'z ichiga oladi. Bunda bilim darajasi, amaliy ko'nikmalar, mustaqil fikrlash, ijodkorlik, refleksiya darajasi hamda kasbiy kompetensiyalar asosiy mezonlar sifatida belgilanadi. Har bir mezon aniq ko'rsatkichlar orqali baholanib, rivojlanish darajalari past, o'rta va yuqori ko'rinishlarda tavsiflanadi.

Texnologik komponent elektron portfolioni yuritish va diagnostika jarayonini amalga oshirish vositalari hamda usullarini belgilaydi. Ushbu jarayonda raqamli platformani tanlash, baholash vositalaridan (rubrikalar, chek-listlar) foydalanish, teskari aloqa mexanizmlarini yo'lga qo'yish hamda monitoring va tahlil usullarini qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi. Texnologik komponent diagnostik modelning amaliyotga tatbiq etilishini ta'minlaydi.

Natijaviy komponent diagnostik modelni qo'llash natijasida erishiladigan o'zgarishlarni aks ettiradi. Kutilayotgan natijalarga individual rivojlanish dinamikasining aniqligi, ta'lim sifati va samaradorligining oshishi, o'quvchining o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan motivatsiyasining kuchayishi hamda ta'lim jarayonining shaffofligini ta'minlash kiradi [5].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, elektron portfoliolar asosida individual rivojlanishni monitoring qilishning diagnostik modeli zamonaviy ta'lim tizimi uchun samarali vosita hisoblanadi. Ushbu model ta'lim oluvchilarning shaxsiy va kasbiy rivojlanishini tizimli ravishda kuzatish, baholash va takomillashtirish imkonini beradi. Elektron portfoliolar ta'lim jarayoniga joriy etish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Elektron portfoliolar orqali individual rivojlanishni kuzatishning diagnostik modeli zamonaviy ta'lim talablari asosida ishlab chiqilgan bo'lib, u o'quvchi yoki talabaning shaxsiy va kasbiy rivojlanishini kompleks baholash imkonini beradi. Mazkur model ta'lim jarayonini individuallashtirish, refleksiya va o'z-o'zini baholashni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Elektron portfoliolar amaliyotga keng joriy etish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Elektron portfoliolar yordamida ta'lim oluvchining o'quv faoliyati, mustaqil ishlari, yutuqlari, ijodiy ishlanmalari va kasbiy o'sishi raqamli muhitda jamlanadi. Bu esa individual rivojlanishni tahlil qilish, baholash va istiqbolli rejalashtirish uchun qulay shart-sharoit yaratadi.

Elektron portfolio tushunchasi va mohiyati. Elektron portfolio – bu ta'lim oluvchi yoki mutaxassisning bilimlari, malakalari, yutuqlari va tajribalarini raqamli shaklda jamlovchi axborot resurs hisoblanadi. U matn, grafik, audio, video hamda havolalar ko'rinishidagi materiallarni o'z ichiga olishi mumkin.

Elektron portfolioning asosiy vazifasi shaxsning rivojlanish dinamikasini aks ettirishdan iborat. U nafaqat natijani, balki rivojlanish jarayonini ham ko'rsatadi. Shu jihati bilan elektron portfolio an'anaviy baholash vositalaridan tubdan farq qiladi.

Elektron portfoliolar quyidagi turlarga bo'linadi:

- o'quv portfoliolar – o'quvchining bilim va ko'nikmalarini namoyish etadi;
- kasbiy portfoliolar – mutaxassisning ish tajribasi va kompetensiyalarini aks ettiradi;
- baholash portfoliolar – ta'lim natijalarini tahlil qilish uchun xizmat qiladi;
- rivojlanish portfoliolar – shaxsiy o'sish va individual rivojlanishni kuzatishga yo'naltiriladi.

Elektron portfoliolar orqali individual rivojlanishni ta'minlash. Individual rivojlanish – bu shaxsning bilim, ko'nikma, malaka, qiziqish va ehtiyojlari asosida bosqichma-bosqich kamol topish jarayonidir. Elektron portfoliolar ushbu jarayonni bir necha yo'nalishlarda qo'llab-quvvatlaydi.

Birinchidan, elektron portfolio shaxsning o'z-o'zini tahlil qilish ko'nikmasini rivojlantiradi. Ta'lim oluvchi o'z ishlari muntazam joylashtirib borar ekan, o'zining kuchli va zaif tomonlarini anglay boshlaydi ^[6].

Ikkinchidan, elektron portfoliolar reflektiv fikrlashni shakllantiradi. Har bir bajarilgan ish yuzasidan xulosa chiqarish va o'z faoliyatini baholash individual rivojlanishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Uchinchidan, elektron portfolio shaxsiy rivojlanish trayektoriyasini belgilash imkonini beradi. O'quvchi yoki talaba o'z oldiga maqsadlar qo'yadi va ularning bajarilishini portfolioda izchil aks ettirib boradi.

To'rtinchidan, elektron portfoliolar motivatsiyani oshiradi. Yutuqlarni vizual tarzda ko'rish shaxsda o'ziga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi hamda yangi marralarga intilish hissini kuchaytiradi.

Ta'lim jarayonida elektron portfoliolardan foydalanish imkoniyatlari. Ta'lim jarayonida elektron portfoliolardan foydalanish bir qator pedagogik afzalliklarga ega. Avvalo, ular ta'lim oluvchining individual xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi. Har bir o'quvchi o'ziga xos sur'atda rivojlanadi va elektron portfolio bu jarayonni moslashuvchan tarzda boshqarishga yordam beradi.

Shuningdek, elektron portfoliolar ta'lim sifatini oshiradi. O'qituvchi ta'lim oluvchining barcha ishlari bilan tanishib, individual tavsiyalar berish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa differensial va shaxsga yo'naltirilgan ta'limni amalga oshirishga xizmat qiladi.

Elektron portfoliolar masofaviy va aralash ta'lim sharoitida ayniqsa muhim ahamiyat kasb etadi. Raqamli muhitda ta'lim oluvchining faoliyatini monitoring qilish, baholash va tahlil qilish imkoniyatlari sezilarli darajada kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Ta'lim sohasini raqamlashtirishga oid qaror va farmonlar to'plami. – Toshkent, 2020–2024.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Uzluksiz ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish konsepsiyasi. – Toshkent, 2021.
3. Abduqodirov A.A., Begimqulov U.Sh. Pedagogik diagnostika va monitoring asoslari. – Toshkent: Fan, 2020.
4. Jo'rayev R.H. Zamonaviy ta'limda baholash va monitoring tizimi. – Toshkent: O'qituvchi, 2021.
5. Xodjayev B.X. Pedagogik texnologiyalar va ta'lim jarayonini diagnostika qilish. – Toshkent, 2022.
6. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю. Электронный портфель как средство оценки компетенций. – Москва: Академия, 2020.
7. Зеер Э.Ф. Мониторинг профессионального развития личности. – Москва: Юрайт, 2021.
8. UNESCO. Digital Portfolio in Education: Monitoring and Assessment Frameworks. – Paris, 2020.
9. Barrett H. Electronic Portfolios and Assessment for Learning. – New York: Routledge, 2021.
10. Lorenzo G., Ittelson J. An Overview of E-Portfolios. – EDUCAUSE Learning Initiative, 2020.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.